

Tønsberg 28.06.2009

Stokke kommune
postmottak@stokke.kommune.no

KOMMUNEPLAN 2009-2020 – HØRINGSUTTALELSE.

Det vises til "Forslag til kommuneplan 2009-2020" med vedlegg

Fortidsminneforeningen avd. Vestfold (FMV) har bemerkninger innenfor saksområdet "Nyere tids kulturminner – Bygningsvern", med særlig vekt på verneverdige og fredningsverdige bygninger.

1. I Samfunnsdelens "langsiktige utfordringer, mål og strategier" som er formulert i kap. 3, "Innsatsområder" er hverken nyere tids kulturminner eller bygningsvern omtalt. Rammeforutsetningene for arealdelen slår imidlertid fast at "I kommuneplansammenheng skal kulturminner og kulturmiljøer være en del av planprogrammet og inngå i konsekvensutredningen. Vi kan ikke se at dette er gjort.

2. Kartbillag: "Landskap og kulturminner" – "Meldepliktige SEFRAK-bygninger (eldre enn 1850)". Kartet (i målestokk 1:50.000) er interessant, men uten rettsvirkning, forpliktelser og praktisk anvendelse (byggesaksbehandling/vern).

På kommunens hjemmeside finnes imidlertid kulturminnekartet i digitalisert form, men opplysningene - utover at den enkelte bygning er fra før 1850 - er sparsomme (bygningstype). Sentral informasjon fra SEFRAK-registreringen som alder, grunnriss av bygningen, fotografi mm. som er nødvendig som utgangspunkt for en vurdering av bl.a. verneverdighet, er (foreløbig) ikke tilgjengelig i digitalisert form.

Den alt overveiende delen av de SEFRAK-registrerte bygningene er våningshus på gårdsbruk (bolig knyttet til stedbundet næring). I tillegg til Stokke sentrum og Melsomvik viser kartet at det er "ansamlinger" av bebyggelse fra før 1850 både i Bogen, Feen og langs flere av de gamle hovedveiene. Uten langsiktige strategier og målsettinger som ivaretar denne delen av nyere tids kulturminner er det uklart hvordan det vil gå med denne bebyggelsen.

Det er derfor viktig at kommuneplandokumentet inneholder både mål og tidsfrister for en samlet kulturminnefaglig verneverdivurdering av den SEFRAK-reistrerte bebyggelsen, som underlag for fastsettelse av de bygningene som senere skal gis et formelt vern – og - hvordan kommunen i mellomtiden skal ta vare på den SEFRAK-registrerte bebyggelsen for å hindre at den ikke blir fjernet, ødelagt eller forfaller før den har fått formelt vern.

Vi viser i denne forbindelse til at Stortinget har vedtatt at: *Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer skal forvaltes og tas vare på som bruksressurser og som grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskapning. Ifølge nasjonalt resultatmål 1 skal det årlige tapet av verneverdige bygninger som følge av at de fjernes, ødelegges eller forfaller, minimaliseres og tapet skal ikke overstige 0,5 prosent årlig innen 2020.* dvs innen kommuneplanperioden.

3. Hensynssoner.

Kartoversikten på Høringsforslaget som viser "hensynssoner" er oppgitt med målestokk 1:50.000. Dette kan ikke være riktig. (konf. målestokken på Temakartene).

Mange av hensynssonene på det nedfotograferte kartet er meget vanskelig/ikke mulig å tyde.

Det er uklart om alle hensynssonene også er visst på hovedkartet i mål 1:20.000

Det er opprettet "Hensynssoner" for automatisk fredete kulturminner, men ikke for områder regulert til bevaring i reguleringsplaner.

Det bør undersøkes om den nye Planloven åpner for å opprette hensynssoner for bevarings-områder i eldre reguleringsplaner for å hindre at vernet av bebyggelsen blir borte ved foreldelse av planen. Vi tenker spesielt på bevaringsområdene i "Melsomvik sentrum" (1981) og deler av Stokke sentrum (?).

3.5 Arnadal lokalsenter.

I forbindelse med planene for utviklingen av Arnadal til lokalsenter vil det være naturlig at det i tillegg til det som allerede fremgår av "Status, Føringer, Ønsket utvikling og Langsiktige målsettinger" (inntil 2500 innbyggere og 5-600 boliger inkluderes mål om at bevaringsverdige nyere tids kulturminner (særlig bygninger) registreres og vurderes å inngå med tanke på vern.

4. Melsomvik senterområde.

Når det gjelder status for den bymessige utvikling av Stokkes tettsteder, fremgår på s. 11, under Melsomvik at: " .... Med sin spesielle historie er det viktig at utviklingen kan ta vare på de kulturhistoriske verdiene stedet representerer. *Områdets status i arealdelen endres fra bybebyggelse til senterområde*, ("nærsenter"): = kjøpesenter under 3. 000 m2 kan etableres.

Det er "uklart" hva dette innebærer. Det er ikke opplyst eller redegjort for hvilken betydning en slik endring av status vil ha for stedets regulerte - og annen verneverdig/ bevaringsverdige bebyggelse

4.1.1 Bebyggelse og anlegg, Sentrumsformål, Melsomvik.

I kommuneplanen fra 2004 ble bl.a. tettbebyggelsen i Melsomvik definert som eksisterende "bybebyggelse" og "nærsenter". Som en følge av den nye planloven endres "bybebyggelse" til "sentrumsformål". "Det har ingen direkte konsekvenser hverken funksjonelt eller med hensyn til de bygningsmessige rammene for bebyggelsen".

FMV deler ikke denne vurderingen: De vesentligste delene av Melsomvik "sentrum" er i dag regulert til **boligformål** samtidig som størstedelen av bebyggelsen er regulert til "spesialområde av historisk-antikvarisk verdi".

FMV har vanskeligheter med å forstå at "sentrumsformål" ikke vil kunne innebære en endring som vil måtte få konsekvenser for den historisk-antikvariske bebyggelsen, og som strider mot ønsket (s.11) om: "*å utvikle stedet (Melsomvik) som et godt bomiljø. Med sin spesielle historie er det viktig at utviklingen kan ta vare på de kulturhistoriske verdiene stedet representerer*". (NB det er **ikke** utviklingen som skal ta vare på disse verdiene, men politikerne.)

At Melsomvik i tillegg defineres som "nærsenter" innebærer i tillegg at kan det etableres forretningsbebyggelse innenfor området på inntil 3.000 m2. Et slikt bygg vil etter vår mening både kreve riving av eksisterende bebyggelse samtidig som et slikt bygg vil bli meget uheldig i den bevaringsverdige småskala-bebyggelsen.

Et "kommunikasjonsknutepunkt" vil også kunne bli vanskelig å innpasse.

4.1.3 Ravnø

FMV støtter tanken om å verne de to tidstypiske hyttene fra første halvdel av forrige århundre på nordvestsiden av Ravnø, samtidig som arealene eventuelt sikres som friområde. Spørsmålet om eventuell bevaring av de 12 hyttene, hvorav de aller fleste opplyses å være tidstypiske for 1950-60 tallet og godt bevart, anbefales utredet nærmere.

" Vikinggård" i området Melsom-Trælsodden.

FMV er prinsipielt mot den slags fantasibygging som ikke har noen forankring til stedet. Det bør i stedet være en kommunal oppgave å ta vare på naturen og verne autentisk bebyggelse hvor den ellers måtte finnes i kommunen.

4.3 Konsekvenser av planutkastet.

Trinn 1. Dokumentasjon og vurdering.

FMV savner "Verneverdighetsvurdering" av den SEFRAK-registrerte bebyggelsen som fremgår av Temakartet "Landskap og kulturminner".

Det samme gjelder for eventuell bevaringsverdige bebyggelse som vil forsvinne dersom ca 1380 daa verdifulle/ 250 daa svært verdifulle landbruksarealer omdisponeres til utbyggingsformål/bufferzoner. (punkt 4.3.4. Arealregnskap LNF s. 35)

4.4. Ufyllende bestemmelser.

Generelt vil vi gi uttrykk for at det er gjort et omfattende og prisverdig arbeid med opprydding i og

ajourføring av tidligere utfyllende bestemmelser og retningslinjer, som vi med noen få unntak kan gi vår tilslutning til.

0. Rettsvirkning.

Det er uklart hvorfor kommuneplanens arealdel m/bestemmelser (bare) skal gjelde foran tidligere planer *der det er avvik i planformål*.

Hvilke avvik foreligger?

Hvorfor fremgår (inngår) ikke gjeldende (eksisterende) regulerings- og bebyggelsesplaner av kommuneplanens arealdel? F.eks. ved påskrift?

4.4 - 1.8: Verneverdig bebyggelse.

FMV ser det som ønskelig at det svake uttrykket "kan" erstattes med det viljekrafteige "SKAL".

En slik holdning ville innebære en vesentlig styrkelse av verneverdig bebyggelse i Stokke kommune.

Det bør også presiseres at bestemmelsen også gjelder bebyggelse knyttet til stedbunden næring. (Bebyggelse i kommuneplanens LNF-områder).

4.5.3 Saksbehandling

I tillegg til det som eventuelt skal legges til grunn ved dispensasjoner fra "Utfyllende bestemmelser" ber vi om at også opplysninger fra SEFRAK-registreringen(e) blir lagt til grunn.

4.5.2 Retningslinjer for estetikk i forbindelse med bygge- og anleggstiltak.

Punkt 1: MÅLSETNINGEN bærer mest preg av gode ønsker og mangler derfor en utforming som det er mulig å styre etter.

Punkt 4: Uttrykket "Kulturminner" burde vært utdypet. Bygninger og Nyere tids kulturminner burde vært nevnt eksplesitt.

4.5.3 Retningslinjer til hensiktssoner:

Pkt 2.: "Nye tiltak" bør kanskje ekseplifiseres(?)

4.5.4 Retningslinjer for bruk av kommuneplanen -

Punkt 6: Temakartene for landskap og kulturminner

Skal temakartets opplysninger, særlig opplysningene fra SEFRAK-registreringene, kunne benyttes av private og offentlige planleggere, saksbehandlere oa. som et hjelpemiddel for å avklare miljø- og verneinteresser, må det være en forutsetning at opplysningene gjøres praktisk tilgjengelige og søkbare gjennom digitalisering

Det er viktig at Stokke kommune er en viktig pådriver på de organer som måtte ha ansvaret for digitaliseringen.

4.6 risiko- og sårbarhetsanalyse

Under "vurderingen av **konsekvenser** av uønskete hendelser er delt i":

Her savnes begrepet definert slik at det også inkluderer **tap av bevaringsverdig bebyggelse**.

I tabell 2 (side 50) "Bruttoliste mulige, uønskete hendelser":

"Fornminner" er listet opp som nummer 11.

Det er ønskelig at ("Verneverdig bebyggelse/nyere tids kulturminner") blir ført opp som nr. 12.

For fortidsminneforeningen avd. Vestfold

Ragnar Kristensen (sign)
leder

Bjørn Torkildsen (sign)
styremedlem

FMV er innvilget utsatt høringsfrist til **1. juli**.